

Behovsanalys

Arbetsnamn: Större Samfälligheter

Författare: Johanna Östhem

Datum: 2023-07-05

Version: [Klicka här och skriv]

Sida: 1 (5)

Behovsanalys

Utredning större samfälligheter

1 Varför behöver något göras?

1.1 Bakgrund

Från och med 1 januari 2024 tar Sveriges kommuner över ansvaret för insamlingen av förpackningar från hushåll via återvinningsstationer (ÄVS) och befintlig fastighetsnära insamling av förpackningar (FNI).

Senast 2027 ska förpackningsinsamlingen ske fastighetsnära hos alla hushåll och samlokaliserade verksamheter (verksamheter som delar insamlingslösning med hushåll). Under utbyggnadsperioden 2024 till 2026 ska förpackningsinsamlingen gradvis införas.

I Tyresö finns ett antal stora samfällighetsföreningar med gemensamhetslösningar för avfall, till exempel i Krusboda och Fårdala där tydlig motpart för avfallsfrågor saknas. Totalt finns 1 383 stycken hushåll i denna kategori, vilket utgör 6,4 procent av hushållen i Tyresö.

För denna kundgrupp finns fastighetsjuridiska aspekter som redan i nuläget är problematiska för insamlingen av restavfall och som förhindrar vidare utbyggnad av matavfalls- och förpackningsinsamling.

Tyresö kommun äger de nedgrävda behållarna för restavfall för denna kundkategori och problemet består i att de är placerade på allmän platsmark och inte medges enligt detaljplanen, samt i vissa fall på samfällid mark där servitut saknas. Denna typ av speciallösning avgiftsfinansieras via ett anpassat avfallsabonnemang.

Historiken bakom speciallösningen var att arbetsmiljöverket 2006 identifierade ett akut arbetsmiljöproblem med avfallstransporter inne i bostadsområdena i Krusboda och som senare kom att påverka även andra bostadsområden, till exempel Fårdala. Detta i kombination med att samfälligheternas anläggningsbeslut inte inrymde avfallshantering och att det därmed saknas en tydlig motpart för avfallsfrågor, tvingade fram en lösning för att fortsätta hämtningen av restavfall för de boende. Samma problem kvarstår och förhindrar utbyggnad av matavfalls- och förpackningsinsamling och behöver samtidigt lösas för befintlig restavfallsinsamling.

1.2 Behov

Fyra alternativa lösningar presenterades i förstudien "Fastighetsnära insamling av förpackningar", Tyresö kommun för att säkra befintlig insamling men även för att utveckla framtidens avfallshantering. En fördjupning finns i utredningen "Krusboda matavfallsutredning".

Samhällsbyggnadskontoret bedömer att alternativ som kommunen har rådighet över (3 och 4) är de enda realistiska alternativen för att möjliggöra en implementering av förpacknings- och matavfallsinsamling under utbyggnadsperioden 2024-2026.

Alternativ 3 innebär att kommunen mot en avgift kan ansöka om ett officialservitut via Lantmäteriet för att kunna nyttja samfällid mark för ändamålet. Alternativ 4 innebär att kommunen tar interna arbetskostnader och kan skapa frimärksplaner som tillåter att mark

nyttjas för avfallshantering. Detta skulle också möjliggöra för implementering av förpacknings- och matavfallsinsamling under utbyggnadsperioden 2024-2026.

En utredning kan även klarlägga om det finns ytterligare alternativ kommunen har rådighet över och har möjlighet att finansiera via avfallstaxan.

Följande behöver utredas:

- Fastighetsjuridiska aspekter, vilka alternativ finns
- Dimensionering (insamlade mängder, antal, storlek och typ av behållare, ytbehov etc.) och lämpliga placeringar ur trafik- och tillgänglighetsperspektivet i samarbete med enheten för avfall och kretslopp.
- Kostnader för implementering av rekommenderade lösningar (servitut och frimärksplaner eller annan lösning samt utrustning och installation)
- Justerade tjänster i avfallstaxan i samarbete med enheten för avfall och kretslopp.

1.3 Koppling till kommunens mål och särskilda uppdrag

Nytt kommunalt ansvar 2024, förpackningsinsamling och obligatorisk matavfallsinsamling. Enligt Förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar och Artikel 22 i EU's avfallsdirektiv om bioavfall (Avfallsförordningen 2020:614).

EU:s lagstiftade avfallshierarki, främst materialåtervinning.

Cirkulär ekonomi, minska samhällets resursanvändning och dess miljöpåverkan genom cirkulära materialflöden. Ett mer resurseffektivt nyttjande av material kan minska uttaget av naturresurser. Att ställa om till att bli en cirkulär och klimatneutral kommun är ett viktigt målområde i Kommunplanen.

Agenda 2030, omställningen till cirkulära materialflöden främjar arbetet med att uppnå de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Avfallsplanen, avfallsplanen medverkar till att uppfylla de nationella etappmålen för att nå miljö kvalitetsmålen och generationsmålet som är beslutade av Riksdagen.

2 Vad är den förväntade nyttan?

Nytta	Typ av nytta E/K <i>E = ekonomi</i> <i>K = Kvalitet</i>	För vem/vilka	Uppskattad nytta i kronor eller förväntad nytta i kvalitet
Följer lagkrav	E	Tyresö kommun samt invånare	Icke fastställd miljöstraffavgift samt trovärdighet som kommun och arbetsgivare.
Att uppfylla kommunens miljörelaterade mål som till exempel cirkularitet.	K	Tyresö kommun samt invånare	Hushållande av resurser som främjar dagens och framtida generation.
Möjliggöra utsortering av förpackningar och matavfall för bättre sortering och ökade mängder som återvinns.	K	Invånare och företag med samlokaliserad hämtning	Ökad sortering och bättre resursutnyttjande, ökad cirkularitet.
Pedagogiskt, lika för alla kommuninvånare. Förenklar vid kommunikation	K	Invånare och företag med samlokaliserad hämtning	Ökad kvalitet och trovärdighet.
Efter införande erhåller kommunen ersättning från producentansvarsorganisationen för förpackningsmaterial.	E	Tyresö kommun samt invånare	Ökad sortering och bättre resursutnyttjande, ökad cirkularitet, kvalitet och trovärdighet.

3 Vad blir konsekvenserna om inget görs?

Tyresö kommun skulle då inte uppfylla lagkrav och skulle då heller inte ha rätt till ersättning för investerings- och driftskostnader för insamlingen.

Senast 2027 ska förpackningsinsamlingen ske fastighetsnära hos alla hushåll och samlokaliserade verksamheter (verksamheter som delar insamlingslösning med hushåll). Under utbyggnadsperioden 2024 till 2026 ska förpackningsinsamlingen gradvis införas. Kan inte genomföras.

Missnöje från kommuninvånare som inte får samma service som övriga kommuninvånare och övriga Sverige.

4 Kontaktuppgifter

Namn	Enhet och roll	E-post	Telefon
Johanna Östhem	Enhetschef, avfall och kretslopp	johanna.osthem@tyreso.se	08-578 293 73

Behovsanalys

Arbetsnamn: Större Samfälligheter

Författare: Johanna Östhem

Datum: 2023-07-05

Version: [Klicka här och skriv]

Sida: 5 (5)

Emma Lundbergh	Avdelningschef SAMI	Emma.lundbergh@tyreso.se	08-578 280 43
Anna Åhlander	Samordnare, Förpackningsinsamlingen	anna.ahlander@tyreso.se	08-578 280 43